

RPO- 590291/08

Warszawa dnia 16. 06. 2008 r.

RPO – 590291 - VII / 715 / 08 PK

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2008 -06- 17
ZAL.	NR 1152461

**Informacja o czynnościach
przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich
w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych
w Komendzie Powiatowej Policji
w Cieszynie**

1. Wprowadzenie

W dniu 2 czerwca 2008 r., działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, Przemysław Kazimirski, Małgorzata Kiryluk i Janina de Michelis pracownicy Zespołu Prawa Karnego Wykonawczego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przeprowadzili czynności mające na celu zbadanie stopnia poszanowania praw osób pozbawionych wolności, w pomieszczeniach dla zatrzymanych (w dalszej części: Izba Zatrzymań lub Izba) Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wystłuchaniu informacji na temat funkcjonowania Izby Zatrzymań przedstawionych przez mł. insp. Ireneusza Szwaregę Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie;
- obejrzeniu wszystkich pomieszczeń wykorzystywanych w Izbie;
- analizie dokumentacji prowadzonej w Izbie, w tym: książki kontroli osób zatrzymanych, protokółów zatrzymań (bez i z osadzeniem w Izbie), książki wizyt lekarskich, książki kontroli służby oraz zeszytu dezynfekcji.

W trakcie wizytacji Izby nie przebywały w niej osoby zatrzymane. Po dokonaniu wyżej wymienionych czynności, wstępne ustalenia przedstawiono zastępcy Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie nadkom. Jackowi Bąkowi.

2. Charakterystyka Izby Zatrzymań

Izba Zatrzymań mieści się na parterze budynku Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie. Jej okna wychodzą na teren wewnętrzny Komendy. Zapewnia to właściwą izolację od hałasu ulicznego, jak również uniemożliwia nawiązywanie przez zatrzymanych nielegalnych kontaktów.

W Izbie umieszcza się zarówno mężczyzn, jak i kobiety. Przeznaczona jest dla osób zatrzymanych oraz doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (spełnia zatem również rolę nieistniejącej na terenie Cieszyna izby wytrzeźwień). Za pobyt osoby nietrzeźwej w Izbie pobierana jest opłata w wysokości 150 zł. Została ona ustalona na mocy decyzji nr 391 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach z dnia 6 września 2004 r.

W pomieszczeniach Izby stałą służbę w 12-godzinnym systemie zmianowym pełni sześciu funkcjonariuszy podległych Naczelnikowi Sekcji Prewencji KPP Cieszyn (4 referentów oraz 2 policjantów).

W Izbie znajdują się 2 monitorowane pokoje dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, o łącznej pojemności 4 miejsc. Nie wyodrębniono pokoju dla zatrzymanych kobiet oraz zatrzymanych do wytrzeźwienia. Czynności związane z umieszczeniem w Izbie kobiety wykonuje funkcjonariuszka. Tak niewielka pojemność Izby prowadzi do konieczności korzystania z pomocy ościennych jednostek Policji w zakresie osadzania osób zatrzymanych (KMP Jastrzębie-Zdrój, KMP Bielsko-Biała) i Izby Wytrzeźwień w Bielsku-Białej.

Wyposażenie pokoi dla zatrzymanych jest takie samo. W każdym znajdują się dwa podesty, stół oraz dwa taborety przytwierdzone na stałe do podłogi.

Światło dzienne trafia do pokoi przez duże okna zabezpieczone od wewnątrz metalową siatką; od zewnątrz zaś - kratą. Tuż pod nimi znajdują się grzejniki centralnego ogrzewania. Stan i czystość ścian pomalowanych do wysokości około 2 m farbą olejną, nie budziły zastrzeżeń. Punkty świetlne w pokojach dla zatrzymanych zlokalizowano nad drzwiami. Instalacja przyzywowa umieszczona

w każdym z pomieszczeń działała bez zarzutu. W górnym rogu każdego pokoju zamontowano kamery umożliwiające ich monitoring w systemie audio-video.

Okna pokoiów dla zatrzymanych zamknięte są na stałe. Wietrzenie odbywa się poprzez otwarcie drzwi lub za pomocą wentylacji mechanicznej zamontowanej w górnej części futryny okiennej.

Na korytarzu Izby, obok drzwi do poszczególnych pokoiów, zamocowano drewniane półki służące do stawiania naczyń z posiłkami

Umywalka i toaleta dla zatrzymanych znajdowały się w jednym pomieszczeniu. W pełni zabudowany sanitariat dla zatrzymanych wyposażony był w muszlę klozetową. Obok znajdował się prysznic z ciepłą i zimną wodą. Naprzeciw sanitariatu i prysznicza zamontowano umywalkę. Ściany pomieszczenia wyłożone były glazurą, a podłoga terakotą.

W wizytowanej Izbie wyodrębniono pokój do przygotowywania i podgrzewania posiłków. Wyposażono go w dwukomorowy zlewozmywak, szafkę, kuchenkę elektryczną oraz czajnik. Z wyjaśnień Komendanta KPP w Cieszynie wynika, iż posiłki dla osób zatrzymanych w Izbie przygotowywane są przez firmę działającą na terenie Cieszyna. Z uwagi na funkcjonowanie firmy przez cały tydzień, nie ma problemu z zapewnieniem osobom zatrzymanym w Izbie posiłków także w dni ustawowo wolne od pracy.

Materace, koce i poduszki wydawane zatrzymanym w porze nocnej przechowywane są w magazynie. Tam też znajduje się szafa z czystą bielizną. Brudna zaś przechowywana jest w osobnym magazynie.

Ubrania osób zatrzymanych przechowywane są na wieszakach w wyodrębnionym na zapleczu Izby schowku. Depozyty umieszczane są w szafce wiszącej na korytarzu Izby.

Pokój lekarski wyposażony jest w krzesło, biurko, leżankę oraz umywalkę. Lekarz ze Stacji Pogotowia Ratunkowego w Cieszynie wzywany jest w razie konieczności. Osoby nietrzeźwe, trzeźwe z widocznymi obrażeniami oraz te spośród zatrzymanych, które wyrażą takie żądanie, są badane w Pogotowiu Ratunkowym w Cieszynie.

W pomieszczeniu profosa Izby znajduje się biurko, szafka, dwa krzesła, a także monitory umożliwiające podgląd pokoiów dla zatrzymanych. Jest tu także przechowywana dokumentacja Izby. Na ścianie zawieszono regulamin pobytu w Izbie, z którym zatrzymani mogą zapoznać się tylko w tym miejscu.

3. Dokumentacja Izby Zatrzymań

W dokumentacji Izby nie stwierdzono przypadków zatrzymania osoby na czas przekraczający granice określone prawem.

Z informacji przekazanych przez Komendanta KPP w Cieszynie wynika, iż badania osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia przeprowadzane są z reguły w cieszyńskim Pogotowiu Ratunkowym. Analiza dokumentacji z badań osób zatrzymanych przeprowadzanych w Izbie (książka wizyt lekarskich) ujawniła przypadki braku określenia przez lekarza godziny badania lub nazwiska pacjenta.

Z dokumentacji Izby wynikało, że w 2007 r. w Izbie przebywało łącznie 637 osób. Zastosowane podstawy zatrzymań dotyczyły następującej liczby przypadków:

- dla potrzeb postępowania przygotowawczego – 323,
- do wytrzeźwienia – 231,
- inne powody (nakazy sądowe, poszukiwani) – 83

Z informacji przekazanych przez Komendanta KPP w Cieszynie wynika, że zgodnie z przyjętą zasadą osoby nietrzeźwe odwożone są do domów. Tylko w przypadku odmowy ich przyjęcia przez rodziny, są one osadzane w Izbie. Z uwagi na niewielką liczbę miejsc dla osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, którymi dysponuje Izba, w 528 przypadkach osoby zatrzymane do wytrzeźwienia zostały przewiezione do Izby Wytrzeźwień w Bielsku-Białej.

W 2007 r. w 67 przypadkach, ze względu na brak wolnych miejsc w Izbie, osoby zatrzymane osadzone zostały w policyjnych izbach zatrzymań funkcjonujących w KMP Bielsko-Biała i KMP Jastrzębie-Zdrój.

W okresie od 01.01 – 31.05.08 r. zatrzymano i osadzono w Izbie ogółem 322 osoby (w tym 92 osoby do wytrzeźwienia).

Osoby zatrzymane nie wnosiły zażaleń do Sądu Rejonowego w Cieszynie na nieuzasadnione zatrzymanie.

Nie odnotowano żadnego wypadku nadzwyczajnego.

4. Uwagi ogólne i wnioski

Ustalenia poczynione przez pracowników Rzecznika Praw Obywatelskich w Policyjnej Izbie Zatrzymań Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie nie ujawniły w odniesieniu do osób zatrzymanych naruszenia przysługujących im praw.

Zastrzeżenia wizytujących wzbudził nierzetelny sposób dokumentowania przez lekarza badań osób zatrzymanych w Izbie. W związku z ujawnionymi w tym zakresie nieprawidłowościami pożądanym byłoby pouczenie lekarza o potrzebie dokładniejszego prowadzenia dokumentacji.

Z uwagi na konieczność zapoznania się przez osoby zatrzymane i osadzone w Izbie z przysługującymi im podczas pobytu w niej uprawnieniami, należy rozważyć umieszczenie regulaminu pobytu w Izbie w miejscach, w których zatrzymani mogliby w spokoju zapoznać się jego postanowieniami (np. na drzwiach pomieszczeń dla zatrzymanych) lub wydawanie im wspomnianego aktu z prośbą o zwrot po jego przeczytaniu.